

Het 35 opusnummers tellende oeuvre van Leander Schlegel telt vier kamermuziekwerken: chronologisch het pianokwartet opus 14, het eerste strijkkwartet opus 17, de vioolsonate opus 34 en het tweede strijkkwartet opus 35.

In tegenstelling tot veel andere composities van Schlegel lijkt de vioolsonate in vrij korte tijd tot stand te zijn gekomen. Vanaf ongeveer 1903 werd Schlegels muziek steeds vaker uitgevoerd in Wenen en composities uit deze periode zijn dan ook vaak opgedragen aan personen uit het Weense muziekleven. Dat geldt ook voor de vioolsonate (1910), die is opgedragen aan Max Kalbeck, auteur van de eerste Brahms-biografie.

Of het met die opdracht te maken heeft, weten we niet, maar het middendeel van de sonate is een van de meest Brahmsachtige stukken die Schlegel componeerde. Opvallend aan de twee hoekdelen is vooral het nogal behoudende metronoomcijfer. Dit moet ongetwijfeld gezien worden in het licht van de romantische uitvoeringspraktijk, waarin tempo niet slechts als een formeel gegeven maar zeker ook als een expressiemiddel wordt gezien. In andere woorden: het tempo mag zich ontwikkelen al naargelang het muzikale verloop van een compositie daarom vraagt. Hoe dat in zijn werk kan gaan, hebben Carl Flesch en Artur Schnabel in hun uitgave van de vioolsonates van Brahms door middel van toegevoegde metronoomcijfers laten zien.

Flesch en Schnabel, die het wellicht bekendste viool-pianoduo van die tijd vormden, hebben ook Schlegels vioolsonate uitgevoerd: in oktober 1911 in Berlijn en Arnhem. Er is een brief van Flesch aan Schlegel bewaard gebleven, waarin hij de uitvoering in Berlijn aankondigt en vraagt of die de wereldpremière zal zijn. Dat was niet het geval. De sonate was al uitgevoerd door Henri Marteau, die in dezelfde periode ook Schlegels vioolconcert in Wenen, München, Berlijn, Amsterdam en Utrecht ten gehore bracht. De allereerste uitvoering echter vond plaats in januari 1910 te Haarlem door Christian Timmer, concertmeester van het Concertgebouworkest, en Willem Andriessen.